

Paper

Datum: 28-02-2022

Referentie: N5272

Betreft: Oproep tot een betrouwbaar en werkbaar UBO-register voor financiële instellingen

Samenvatting

De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), het Verbond van Verzekeraars (Verbond) en de Verenigde Betaal Instellingen Nederland (VBIN) doen een dringende oproep aan de overheid om te zorgen voor een kwalitatief hoogstaand, betrouwbaar en werkbaar UBO-register. Daar is op dit moment geen sprake van. Hierdoor kunnen banken, verzekeraars en betaalinstanties (financiële instellingen) niet goed voldoen aan hun verplichtingen vanuit integriteitswetgeving, waaronder de Wet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering (Wwft) en de Sanctiewet. De brancheorganisaties doen daarom een dringend beroep op de overheid om:

- De controles door de Kamer van Koophandel (KvK) en het Bureau Economische Handhaving (BEH) te intensiveren op de juistheid en volledigheid van de in het UBO-register opgenomen en nog op te nemen gegevens. Een gebrekkig UBO-register is niet alleen in het nadeel van financiële instellingen, maar ook in het nadeel van de klant: het bemoeilijkt acceptatie en soepele dienstverlening.
- Te zorgen voor een uniforme uitleg en toepassing van het UBO-begrip voor instellingen die UBO's in het register opnemen en controleren.
- Een monitoring/updateservice te ontwikkelen voor tussentijdse aanvullingen/wijzigingen van gegevens in het UBO-register waardoor financiële instellingen op de hoogte zijn van aanpassingen.
- De kosten voor het raadplegen van het register te heroverwegen of in ieder geval in lijn te brengen met de daadwerkelijke kosten ervan. Daarnaast in ogenschouw te nemen dat financiële instellingen verplicht zijn het register te raadplegen vanuit hun (wettelijke) rol als poortwachter van het financiële stelsel. Vanwege deze onderzoeksplicht vragen veel andere EU-lidstaten, waaronder België en Frankrijk, geen vergoeding voor het raadplegen van het register.
- Tot slot moet duidelijk worden op welke manier financiële instellingen Wwft-cliëntenonderzoeken dienen uit te voeren bij entiteiten die na 27 maart 2022 nog niet zijn ingeschreven in het UBO-register. Immers, zonder bewijs van inschrijving geldt een verbod op het aangaan van de zakelijke relatie conform artikel 5 Wwft. Wij roepen de overheid daarom op de einddatum van 27 maart 2022 te heroverwegen.

Toelichting

Banken, betaalinstanties en levensverzekeraars vallen onder de Wwft en

- dienen het UBO-register te raadplegen bij het aangaan van een zakelijke relatie;
- dienen naast het UBO-register ook andere bronnen te raadplegen en
- bij geconstateerde verschillen tussen UBO-informatie en informatie uit andere bronnen de KvK hiervan op de hoogte te stellen via een discrepantiemelding.

Schadeverzekeraars vallen niet onder de Wwft, maar wel onder de Wet op het financieel toezicht en de Sanctiewet. Daarom zijn schadeverzekeraars evenzeer verplicht om UBO-onderzoek uit te voeren en willen c.q. moeten hiervoor ook gebruik maken van het UBO-register.

Kwaliteit

Controles aan de poort

Het UBO-register is een belangrijk middel in de strijd tegen witwassen. Daarom is een gedegen controle van de UBO essentieel. Financiële instellingen worden (mede)verantwoordelijk gemaakt voor de kwaliteit van het UBO-register door het verplicht melden van discrepanties. Het terugmelden van discrepanties is op grond van de richtlijn een secundaire controle, als aanvulling op de controle door de Kamer van Koophandel, beheerder van het UBO-register. In Nederland voert de KvK alleen plausibiliteitscontroles uit. Hierdoor hebben Wwft-instellingen te maken met flinke, almaar toenemende, administratieve lasten voor het melden van discrepanties.

Uniforme uitleg UBO-begrip

Doordat de KvK en financiële instellingen verschillende definities hanteren van het begrip UBO, neemt het aantal discrepanties ook toe. Zorg voor een uniforme uitleg zodat helder is wie als UBO kwalificeert.

Functionaliteiten

Wij stellen voor dat de KvK financiële instellingen gaat informeren bij UBO-wijzigingen. Een dergelijke monitoring/updateservice is er (nog) niet voor financiële instellingen, maar is wel een vereiste voor een effectief UBO-register. Zonder een dergelijke monitoring/updateservice worden financiële instellingen gedwongen zelf te bewaken of de verstrekte gegevens nog correct zijn. Aangezien informatie snel kan verouderen, moeten Wwft-instellingen keer op keer nieuwe uittreksels afnemen bij het register. Als Nederland een dergelijke updateservice centraal regelt bij de KvK, dan bespaart dit de financiële sector vele miljoenen euro's aan kosten. Kosten die de klant uiteindelijk betaalt.

Vergoeding

EU-lidstaten, waaronder Nederland, mogen een vergoeding vragen voor het raadplegen van het UBO-register. Conform de richtlijn, mag deze vergoeding niet hoger zijn dan de administratieve kosten voor het beschikbaar stellen van de informatie, met inbegrip van de kosten voor het ontwikkelen en onderhouden van het register. De KvK vraagt € 2,55 voor een digitaal uittreksel uit het UBO-register. Dit is een fors bedrag, zeker in vergelijking met andere EU-lidstaten en landen als België en Frankrijk, die geen vergoeding vragen. In Oostenrijk kunnen financiële instellingen tegen een gereduceerd tarief een abonnement afsluiten met de mogelijkheid tot herijking als blijkt dat de vergoeding de daaraan gekoppelde administratiekosten overschrijdt. Nederland loopt uit de pas met de gevraagde vergoeding voor het gebruik van het UBO-register. Bovendien stelt de Europese Commissie voor om, bij de lopende herziening van de anti-witwasrichtlijn en de introductie van de verordening, instellingen die verplicht gebruik maken van het UBO-register, gratis toegang tot het register te geven. Juist vanwege de cruciale rol die financiële instellingen spelen als poortwachter van het financiële systeem. Alleen verzekeraars voeren op jaarbasis meer dan 20 miljoen keer UBO-onderzoek uit. Dit leidt bij direct gebruik van het UBO-register tot een jaarlijkse kostenpost van ruim 55 miljoen euro voor verzekeraars. Nog los van de kosten die banken en betaalinstanties maken, staan deze kosten niet in verhouding tot de jaarlijkse overheidskosten voor het onderhouden van het register: 8,6 miljoen euro.

Hoe verder na 27 maart?

Tot slot is er onduidelijkheid over de verwachtingen bij het toepassen van Wwft-cliëntenonderzoek bij entiteiten die na 27 maart 2022 nog niet zijn ingeschreven in het UBO-register. Artikel 4, tweede lid, Wwft vereist dat de Wwft-instelling beschikt over een bewijs van inschrijving in het UBO-register van de entiteit die klant wil worden. Zonder bewijs van inschrijving geldt het verbod op het aangaan van de zakelijke relatie uit artikel 5 Wwft. Naarmate deze groep groter wordt, neemt de toegankelijkheid tot het financiële stelsel af, met alle maatschappelijke gevolgen van dien. Wij roepen de overheid daarom op de einddatum van 27 maart 2022 te heroverwegen.